

Perregaard, Bettina

Narrativitet – mellem sprog, handling og selv.

Antal sider: 206

Pris: 225,00

Forlag: SamfundsLitteratur

Forfatteren til denne bog om de historier vi fortæller hinanden om begivenheder, der er vigtige for os, er ph.d. og lektor i dansk sprog ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab på Københavns Universitet.

Bogen rejser og drøfter i sin behandling af den narrative metafor og realitet en række åbne filosofiske spørgsmål som for eksempel: hvori består forholdet mellem selvet og narrativen – er der et selv, der ikke er narrativt, eller er man lig med den fortælling, man kan fortælle om sig selv? Hvordan er forholdet mellem oplevelser og erindringen om dem?

Det er et ambitiøst værk, der ud fra forskellige perspektiver – sproglige, litterære, filosofiske, psykologiske og antropologiske – vil fremstille og analysere den mundtlige fortælling, sådan som den bliver til i interaktion mellem mennesker. Der er meget vundet ved en sådan tværvideenskabelig tilgang, men den flotte bredde sker flere steder desværre på bekostning af dybden i værket.

Fremstillingen strækker sig over 10 kapitler og 200 sider. Bogen rammesættes i en kort og temmelig abstrakt indledning. Derefter går forfatteren i kapitel 1 direkte ombord i livets store spørgsmål og sætter det narrative i forhold til liv og død – intet mindre.

Det følgende kapitel 2 behandler det narrative fra et udviklingspsykologisk perspektiv. Her beskrives en række intentionelle tilstande, og hvordan vi for eksempel henholdsvis generaliserer over handlinger udført i forskellige situationer og forestiller os handlinger og deres forløb, endnu før de har fundet sted.

Kapitel 3 redegør for forskellige tilgange til og forståelser af det narrative. Det gøres i form af seks videnskabs- eller erkendelsesteoretiske positioner, nemlig såkaldt realisme (William Labov), hermeneutik (Alasdair MacIntyre), fænomenologi (Dan Zahavi), socialkonstruktivismen (Jerome Bruner), socialkonstruktionisme (Kenneth J. Gergen) og postmoderne konstruktivismen (Robert A. Neimeyer). Med denne kompakte redegørelse forsynes læseren

med en nyttig optik i mødet med Perregaards redegørelse for forskellige narrative tilgange til selvet og handling, tid og rum, virkelighed og sandhed samt position og perspektiv.

Kapitel 4 og 6 giver i sin redegørelse for og drøftelse af de(t) narrative selv(er) indsigt i forskelle og ligheder mellem en realisme, socialkonstruktivistisk, socialkonstruktionistisk, hermeneutisk og fænomenologisk position. Her har der desværre indsneget sig en graverende fejl. Perregaard hævder (fx side 119) at både socialkonstruktivister og socialkonstruktionister nægter at beskæftige sig med intentioner. Det er dog en sandhed med modifikationer: Når talen er om socialkonstruktivister som fx Bruner er det simpelthen forkert. Han fremhæver faktisk vores udvidede evne til at aflæse hinandens intentioner – vore evne til intersubjektivitet, som det der oprindeligt adskilte os fra andre primater. Og anfører intentionalitet som et af de definerende kendetegn ved narrativer. Derimod har påstanden en hvis gyldighed i forhold til socialkonstruktionister som fx Gergen, der formulerer udtalt skepsis i forhold til holdbarheden af forestillinger om intentionalitet og intersubjektivitet.

Tiden og rummet er temaet for kapitel 5. Vores erfaringer sker som bekendt i tid og rum, og det vi fortæller organiserer vi i tid og rum. De forholdsvis abstrakte begreber gives liv gennem inddragelse af en analyse af et interview med en tidligere fængselsindsat informant.

Kapitel 7 kan siges i høj grad at være et metodisk kapitel. Hvordan indsamles narrativer, hvordan bearbejdes og udskrives de og endelig, hvordan analyseres de?

Det følgende kapitel 8 går nærmere ind på analysen af narrativer. Her behandles positionsteori og positioneringsprocesser samt narrative dimensioner som fx fortæller, relevans, begivenhedsforløb og kronologi. Kapitlet afsluttes med en analyse af 'En tur hos frisøren'. Og endelig bringer kapitel 9 endnu en analysemodel i spil i en fortolkning og analyse af Kærestebreve. Også Knausgårds seksbindsværk om hans eget liv og levned får et par ord med på vejen.

Bogen afsluttes med – kapitel 10 - en sammenfatning af en række centrale narrative begreber som for eksempel tid, rum, plot, begivenhed, handling, rækkefølge, konflikt, vendepunkter, perspektiv og position. Her kan det undre mig, at så centrale begreber som intentionalitet og mening ikke behandles.

'Narrativitet – mellem sprog, handling og selv' ser jeg som en nyttig bog ikke mindst i arbejdet med at indsamle, analysere og forstå narrativer samt relatere ens egne konklusioner til

forskellige perspektiver på den narrative metafor og realitet. Bogen kan bestemt anbefales, og så koster den ikke en Herregaard 😊

April 2016, Ole Løv

Autoriseret psykolog og

specialist- & supervisor godkendt i pædagogisk psykologi